

CARLOS LEHDER, UN MITE REDEMPTOR

L'abominable home de la «neu»

Admirador de Hitler i Lennon, narco-traficant d'un antiimperialisme molt peculiar, fundador d'un partit polític, Lehder es considerat per uns com un benefactor i, pels altres, com un simple delinqüent.

Jordi Duch i Sesplugues

La primera claror de l'alba del dia 5 de febrer a la ciutat colombiana de Medellín amb prou feines podia guiar els passos de l'escamot de policia antidroga. Mig a les fosques, els agents havien arribat fins a la porta de la mansió de Noralàndia, a uns trenta quilòmetres de Medellín. La pau i la serenor del lloc, aïllat enmig d'un paratge erm i desolat, no va durar gaire. Tan aviat com van haver forçat el pany i van ser a dins sense demanar permís a les quinze persones que encara hi dormien plàcidament, es va engegar un tiroteig. La caça de l'home que estaven buscant havia durat els pocs minuts que es triga a fer una batuda o un escorcoll intimidatori i de rutina.

L'operació, però, aquesta vegada, s'havia completat amb l'èxit d'una detenció sense precedents, la d'un «capo» del narcotràfic colombià: Carlos Lehder. La sorpresa de l'apre-sat, segons els oficials que comandaven l'acció, va ser tan espectacular que només va tenir esma de dir, amb to de veu desesperat: «Ara vindran els gringos a buscar-me».

Es clar que la reacció de sorpresa d'ell no va desdir gaire de les dels mateixos agents, per l'èxit de la seva missió. «Ens ha caigut la Verge del cel», va contestar el comandant William Lemos, adreçant-se al seu superior. Aquesta mateixa reacció de natural satisfacció es va anar encadenant al llarg del recorregut ascendent fins a la cúpula de poder presidencial colombià. Virgilio Barco, però, no va ser l'últim a fer la invocació exclamàtoria de la Verge o de qualsevol altre sant. El president colombià no es va saber estar de traslladar la bona nova a la màxima autoritat del continent, ni més ni menys que al president nord-

americà en persona, que va ser qui al capdavant va decidir què s'havia de fer amb el mític narco-traficant Carlos Lehder. El president Reagan, ras i curt, va dir a Virgilio Barco que volia la seva extradició, però que no estava disposat a esperar-la com si fos una almoïna. Dit i fet, amb només onze hores, Lehder arribava a Miami.

Però el colp d'efecte d'aquesta acció, la més propagandística del primer any de mandat de Barco, era al capdavant tan pírric com polèmic. Les especials característiques del detingut, considerat per molts colombians com una mena de mite redemptor, i qualificat com el menys «pesant» de tots els «pesos pesants» de la màfia del contraban de droga, han obert una via de confrontació d'opinions a dins del país, entre defensors i detractors. L'endemà mateix de la detenció, la televisió de Colòmbia, en una enquesta d'urgència a la seva ciutat natal d'Armènia, sobre què en pensaven, la gran majoria de població ho lamentava i elogiava el detingut, tot recordant amb agraïment la persona que els va pagar millor que ningú qualsevol favor o servei, que els va traslladar en helicòpter si ho necessitaven les seves famílies, que els protegia i se'n cuidava. Només una minoria molt escassa l'associaven amb escenes de violència indiscriminada, d'ajust de comptes, de corrupció, màfia i bacànals de sexe.

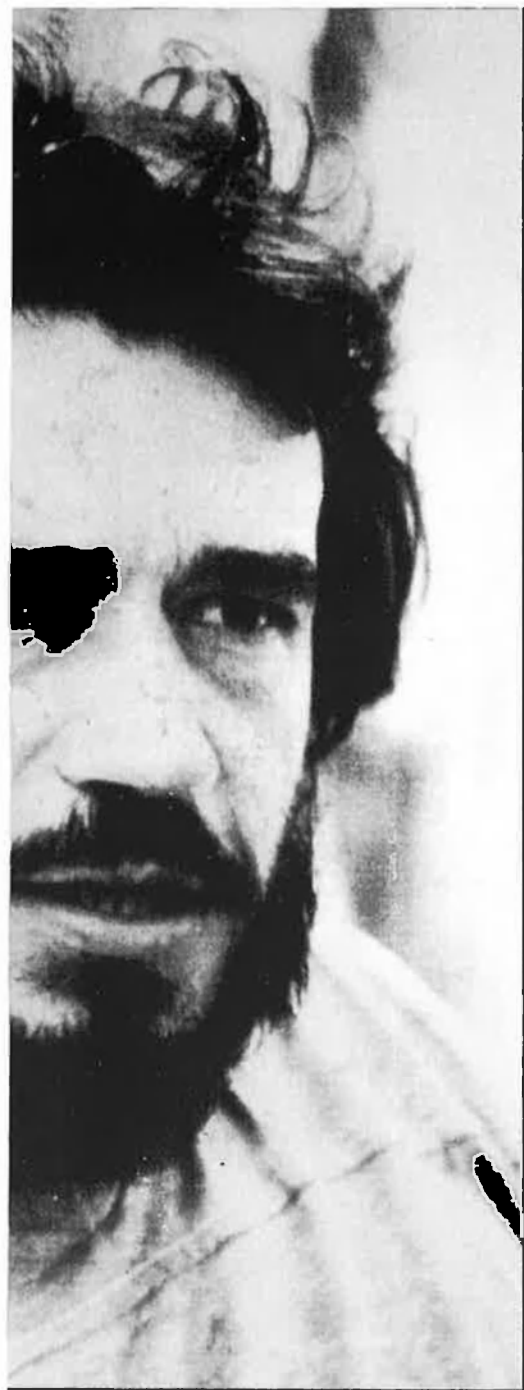
Fill d'un enginyer alemany que va arribar a Colòmbia l'any 1925, i de mare colombiana, Lehder va néixer l'any 1948, al poblet colombià d'Armènia. Als quinze anys va viatjar als Estats Units per fer «carrera» al West Side de Nova York, on segons el seu propi testimoni es va dedicar a proveir-se de tota mena d'experiències, perquè tenia plena seguretat que el que no fes per ell no ho faria ningú. Als baixos fons del barri llatí no vaior-

Carlos, Lehder, un somni esvaït.

quès, on va viure la seva joventut, després de la separació dels seus pares, va entrar en contacte amb el tràfic de droga i l'any 1968, amb 18 anys, el seu nom ja figurava a les llistes del DEA (l'Agència de Lluita contra la Droga). D'aquesta època Lehder recorda, a les entrevistes, que era un *hippy*, fumava, vagarejava, però que no era cap delinqüent. Això últim no ho va poder fer creure a la policia, que el va arrestar amb encara no vint anys sota l'acusació de conspiració i importació de marihuana. El temps de presidi va abocar-lo a la lectura i sembla que el seu cognom alemany va marcar-li una certa predilecció pels textos i autors d'aquesta nacionalitat, sobretot del manual del perfecte nazi, el *Mein Kampf*, d'Adolf Hitler.

Lehder va arribar a qualificar Hi-

de saldo i que revenia com a nous als traficants. L'any 1973, amb només 23 anys, Lehder ja havia arreplegat més d'un milió de dòlars, que va anar engreixant els quatre anys següents fins aconseguir una de les vuit fortunes privades més grans d'aquell moment.

Això li va donar opció a comprar l'illa de Cayo Norman, a les Bahames, on es va instal·lar l'any 1978. Hi va construir un aeroport amb una pista d'aterratge de dos quilòmetres preparada per tota mena d'avions pesants. Cayo Norman es convertia així en escala obligada de la ruta de la droga que enllaçava Medellín i Bogotà amb Miami i Nova York. Van ser els anys de màxim esplendor mafiós de Lehder, considerat llavors com el «capo» de tots els «capos» del narcotràfic colombià. En aquell moment guanyava uns cinc-cents milions de dòlars anuals, més de seixanta mil milions de pessetes. La «bicoca» es va acabar, però, aviat. L'any 1980 el govern de les Bahames va autoritzar l'Agència de Lluita contra la Droga (la DEA) a operar a l'illa de Cayo Norman i Lehder es va veure obligat a traslladar-se a Colòmbia, on va invertir els seus recursos en negocis legals i va monopolitzar pràcticament el tràfic de cocaïna cap als EUA i Europa, esdevenint així el capdavanter de l'anomenat càrtel de Medellín, integrat pels clans Ochoa, Orejuela, Ramos, «Mono Rubio», entre molts altres.

Però com se sol dir, Lehder va tenir goig sense alegria. Els mateixos amb qui primer disputava el control del narcotràfic i amb els quals després va haver de compartir-lo, al final van acabar absorbint-lo i fent-li cedir la seva xarxa. En poc més de cinc anys Lehder s'havia enfonsat econòmicament i es mantenia amb l'ajut que desinteressadament li donaven els seus ex-socis i que li servia per continuar fent la «viu-viu» assetjat per la policia i la drogaaddicció.

La pròpia personalitat despresa amb els diners, que per ell no significaven res si no s'acompanyaven d'èxit, de fama i reconeixement popular (objectius que va acabar perseguint per mitjà de la premsa i de la política) van portar-lo a protagonitzar episodis d'alegre follia dilapidadora. En un rampell al·lucinat, en una ocasió, es va dedicar a fer ploure bitllets de cent dòlars sobre Nassau, la capital de les Bahames, el dia 10 de juliol del 1982, data d'aniversari de la independència d'aquest arxipèlag caribeny. Els bitllets, del valor d'unes

quinze mil pessetes cadascun, ploïen d'un avió acompanyats de pamflets contra la DEA.

Ben a la inversa, en d'altres rampells al·lucinats de caracter violent, propis d'una drogaaddicció mal suportada, Lehder es tornava esquerp i ferotge.

Entre al·lucinació i al·lucinació, però, Lehder obrava si no cabalment sí amb lucidesa d'idees i propòsits que van fructificar en la creació d'un partit polític, el Moviment Llatí Nacional, i l'edició d'un diari, el *Quintio Libre*, del qual es van arribar a vendre seixanta mil exemplars. Des d'aquesta tribuna va engegar una campanya d'apologia del narco-tràfic, defensant la convicció que la cocaïna és una arma revolucionària contra l'imperialisme nord-americà, com ho és el petroli per els països àrabs.

Amb aquests objectiu, *Quintio Libre* es va convertir en una plataforma d'acaçament del tractat d'extradició del 1980 entre Bogotà i Washington. Amb l'altra eina de què disposava, la del partit polític Moviment Llatí Nacional, es va dedicar a la demagògia fàcil de prometre el nacionalisme pur, progressista i popular i a desqualificar el sistema titllant-lo d'«oligarquia monàrquica», contra el qual apostava per qualsevol cosa amb la condició de poder enderrocar-lo. No es va estar de dir, en una ocasió, que, si el govern temia el nazisme, calia disfressar-se de nazi per poder assetjar-lo. Després d'haver obtingut representació parlamentària en diferents departaments i d'haver recorregut el país explicant les seves teories, arribant a comparèixer fins i tot davant el Congrés, el Moviment Llatí Nacional va ser il·legalitzat i tots els seus membres van passar a la clandestinitat. La pèrdua del partit, dictada pel ministre de Justícia, Rodrigo Lara Bonilla, la van contestar amb el seu assassinat.

Durant els últims tres anys, Lehder, desconnectat totalment del narcotràfic i ancorat en la radicalització dels seus ideals polítics, es va posar un uniforme i amb un fusell a l'esquena i una pistola a la butxaca va buscar refugi a la muntanya en una reacció d'emulació del líder cubà Fidel Castro. Des d'aquí somiava a formar un exèrcit alliberador de Colòmbia, aguantat per la venda de cocaïna.

El somni segurament ja s'ha esvaït del seu cap i a hores d'ara segur que només desitja que el seu destí el porti a l'altre costat de les reixes de la presó de Florida, on potser l'espera una llarga pena de cadena perpètua. □

ter com el guerrer més gran de tota la humanitat i, emmirallat en aquesta figura i en la del seu ídol de joventut John Lennon, va anar forjant en la seva consciència una filosofia nacionalista i antiimperialista de caràcter molt particular.

Un còctel ideològic que va resultar ser molt explosiu a causa del ressentiment que va anar acumulant al llarg de dos anys de reclusió en un reformatori i del qual va sortir jurant-se que emprendria una guerra permanent i al seu estil contra els EUA. Ho va fer, com tot el que es proposava, de forma molt «sui generis»: convertit en pilot d'aviació de missions de contraban de droga especialment perilloses. Amb els diners obtinguts, va afilar el seu talent en la compra-venda d'avions barats que adquiria a preu